

ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ ราชบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ประเด็นที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- การพัฒนา / การพัฒนาที่ยั่งยืน
- ศาสตร์พระราชา
- การพัฒนาที่ยั่งยืนบนฐานศาสตร์พระราชา

การพัฒนา

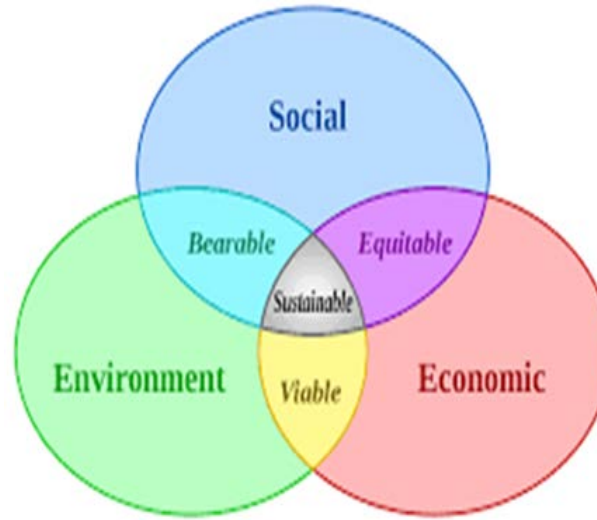
การพัฒนา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการใดๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (changes in the better way) ตามเป้าประสงค์ของกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในยุคปัจจุบัน โดยที่คนรุ่นต่อไปในอนาคตยังคงได้รับการตอบสนองเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

As defined by The International Institute for Sustainable Development (IISD) Sustainable development has been defined in many ways, but the most frequently quoted definition is from *Our Common Future*, also known as the Brundtland Report:

"Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs."

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของ UN

The ultimate goal of Sustainable Development is to create a **“sustainable society”** for all the human beings who live on this planet earth. **“Sustainable society”**, is a society that manages its **economy** and **population size** without doing irreparable **environmental** harm. It satisfies the needs of its people without depleting Earth capital and thus jeopardizing the prospects of future generations of humans or other species.

เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ ทำให้สังคมโลกเป็นสังคมที่ยั่งยืน (sustainable society)

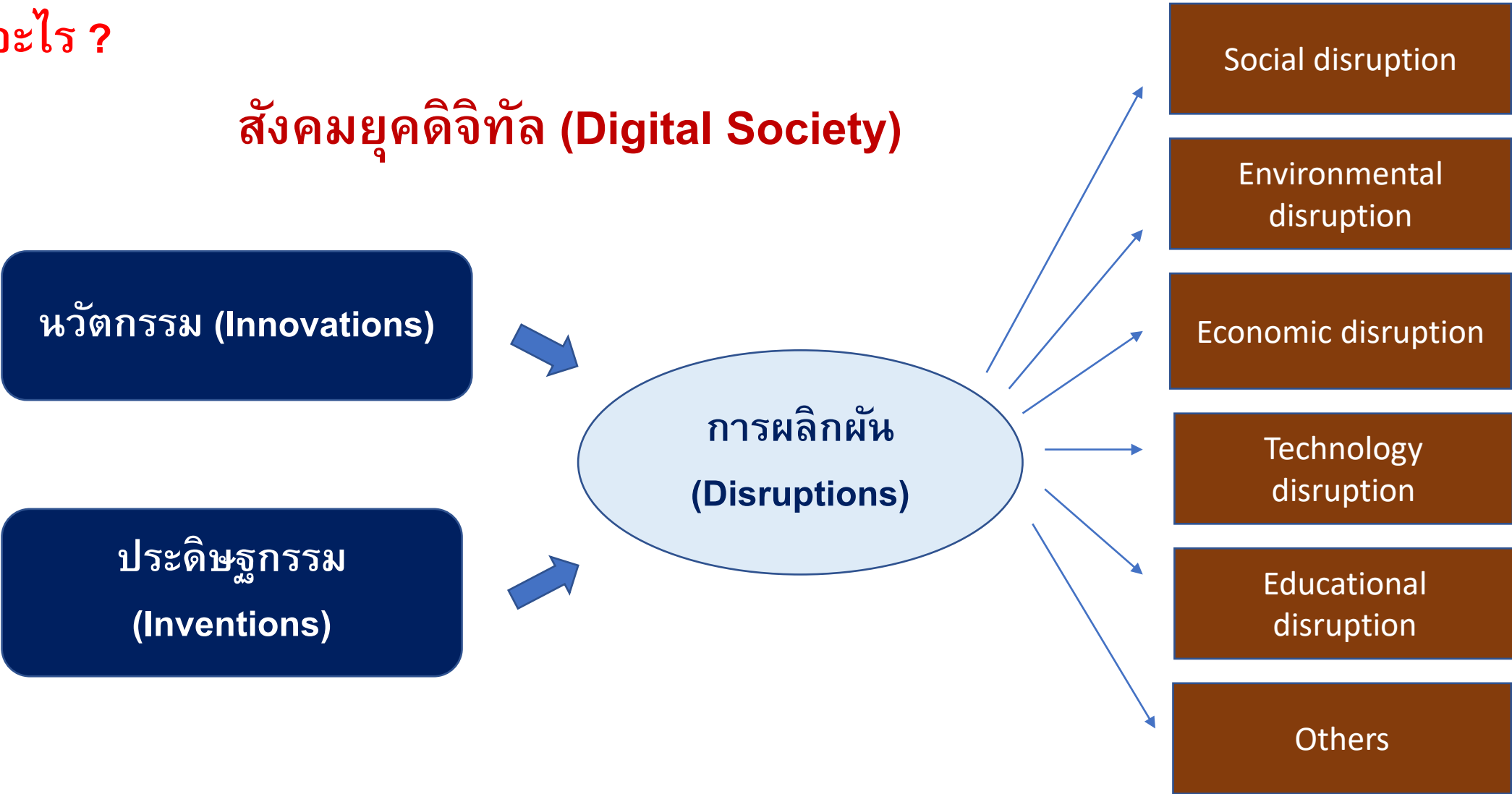
การทำให้สังคมโลกเป็นสังคมที่ยั่งยืนสามารถทำได้ โดย :

1. บริหารจัดการประชากรให้มีความเหมาะสมทั้งจำนวนและคุณภาพ
2. ต้องไม่นำทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถสร้างเสริมได้มาใช้เกินกว่าความสามารถที่จะทดแทนเองได้ตามธรรมชาติ
3. หยุดข่มขืนธรรมชาติ (not overloading the nature)
4. กระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ มากกว่า กิจกรรมเชิงทำลาย
5. ลดความเหลื่อมล้ำเชิงรายได้ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดปัญหาความยากจน

ความคิดเชิงวิเคราะห์เมื่อประมวลจากสภาพการณ์และสถานการณ์ในปัจจุบันและสิ่งที่จะเกิดต่อไปในอนาคต เชื่อว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนไม่น่าจะเป็นไปได้ !!!!!

เพราะอะไร ?

สังคมยุคดิจิทัล (Digital Society)

ทางเดียวที่ดีที่สุดที่จะยังคงให้สังคมโลกเป็นสังคมที่ยั่งยืนได้

คือ

การน้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” ไปสู่การปฏิบัติ

ศาสตร์พระราช : ความหมาย

ศาสตร์พระราช หมายถึง บรรดาองค์ความรู้และภูมิปัญญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานผ่านวิธีการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งหมายที่จะพัฒนา ป้องกัน หรือ แก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์สุขแก่พสกนิกรและส่งผลถึงมนุษยชาติทั้งปวง ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่าง มั่นคง สันติสุข และยั่งยืน

(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐)

ศาสตร์พระราช หมายถึง องค์ความรู้ที่เกิดจากการศึกษา ค้นคว้า และทดลองโดยในหลวงรัชกาลที่ ๙ ด้วยการบูรณาการ “ศาสตร์ชาวบ้าน” หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับ “ศาสตร์สากล” หรือศาสตร์สมัยใหม่ จนได้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งเมื่อมีการน้อมนำไปสู่การปฏิบัติสามารถทำให้ประชาชน สังคม และ/หรือประเทศอยู่ได้อย่างเป็นสุข พอเพียง และยั่งยืน

(มนัส สุวรรณ, ๒๕๖๑)

ความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืนบนฐานของ “ศาสตร์พระราชา”

1. ศาสตร์พระราชาเป็นหลักการและแนวคิดที่ไม่มีความซับซ้อน
2. ศาสตร์พระราชาเป็นศาสตร์ที่เน้นความพอประมาณ (moderation)
3. ศาสตร์พระราชาใช้หลักสำคัญ คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”
4. ศาสตร์พระราชาเน้น “บริบทเฉพาะพื้นที่”
5. ศาสตร์พระราชาไม่เน้นการเปลี่ยนแปลงวิถีดั้งเดิมของชุมชน
6. ศาสตร์พระราชาเริ่มต้นการพัฒนาจากระดับล่าง (think globally, act locally)
7. ศาสตร์พระราชาไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง แต่เน้นสิ่งที่มีในท้องถิ่น
8. ศาสตร์พระราชาเน้นการพัฒนาแบบ “สมดุล”

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

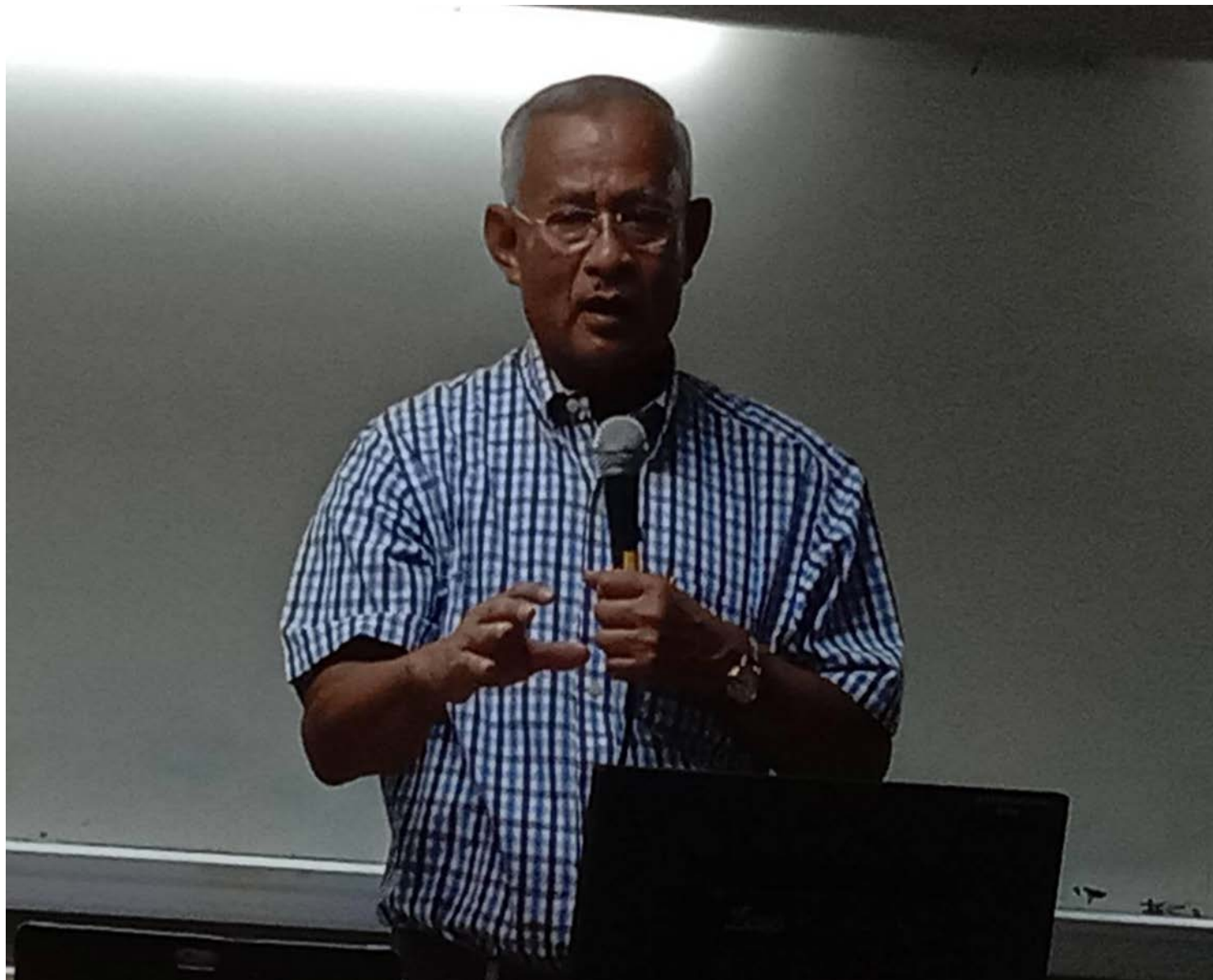
1. พุทธปรัชญา “มัชฌิมาปฏิปทา”
2. หลักนิเวศวิทยามนุษย์ (Human Ecological Principle)
3. หลักการพัฒนายั่งยืนของ UN (UN Sustainable Development)
4. แนวคิดความสมบูรณ์แบบสุดโต่ง กับ ความพึงพอใจ
(maximization vs satisfaction)
5. แนวคิดอรรถประโยชน์ กับ ความชอบ (utility vs preference)

บทสรุป

“ศาสตร์พระราชา คือ สุดยอดแห่งศาสตร์ที่จะทำให้สังคมโลกเป็นสังคมที่ยั่งยืน”

ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ขอบคุณ และสวัสดีครับ